

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 17 april 1997 beslutat bereda jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över 1997 års ekonomiska vårproposition (prop. 1996/97:150) jämte motioner, i de delar som berör jordbruksutskottets beredningsområde.

Jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser utgiftsområdena Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20) samt Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23). Vidare behandlar utskottet förslag till tilläggsbudget för budgetåret 1997 i de delar som berör utgiftsområdena 20 och 23.

I anslutning till yttrandet behandlas även vissa följdmotioner.

Motioner

1996/97:Fi42 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

7. att riksdagen beslutar godkänna den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden åren 1998–2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen.

1996/97:Fi43 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

5. att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden åren 1998–2000 som redovisas i motionen som riktlinjer för budgetarbetet (tabell A, bilaga 1),

15. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell B (bilaga 2).

1996/97:Fi44 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

5. att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 1998 enligt vad som anförts i motionen (tabell 2, avsnitt 6),

74. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 öka anslaget A 1 Kostnader för rovdjursinventering med 2 500 000 kr.

1996/97:Fi45 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) vari yrkas

41. att riksdagen i enlighet med vad som anförts i motionen (tabell 2) godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden åren 1998–2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete,

54. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den bör återkomma med förslag till utökat anslag i nästa tilläggsbudget för år 1997 för inventeringen av rovdjur och rovdjursföryngringar i enlighet med vad i motionen anförts,

55. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den bör återkomma med förslag till utökat anslag i nästa tilläggsbudget till ersättning för viltskador m.m. i enlighet med vad i motionen har anförts.

1996/97:Fi46 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden åren 1998–2000 som riktlinjer för regeringens arbete i enlighet med vad som anförts i motionen (tabell 2),

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Jordbruksverkets blockdatabas.

1996/97:Fi51 av Ulla Löfgren och Patrik Norinder (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om miljöstöd,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om jämförbara konkurrensvillkor för svenskt jordbruk, speciellt med avseende på fördyrande produktionsskatter,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om neddragning av regionalt stöd.

1996/97:Fi55 av Peter Weibull Bernström och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad medelstilldelning till anläggande av dammar och våtmarker inom ramen för EU:s miljöstöd,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att denna resursökning sker med tyngdpunkt mot södra Sverige.

1996/97:Fi78 av Kjell Ericsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om jordbruket i norra Sverige.

1996/97:Fi79 av Karin Israelsson och Carin Lundberg (c, s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödet till Norrlandsjordbruket.

1996/97:Fi80 av Margareta Andersson och Sivert Carlsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödet till sjökalkningen.

1996/97:JoU4y

Utgiftsområden

Propositionen*Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)*

Enligt propositionen omfattar utgiftsområdet frågor rörande hushållning med naturresurser, biologisk mångfald och naturvård, vatten- och luftvård, avfallsfrågor, bilavgasfrågor, miljöskydd, miljö- och kretslopps forskning, kemikaliekontroll, strålskydd och säkerhetsfrågor kopplade till kärnkraften samt internationellt miljösamarbete. Utgiftsområdet omfattar vidare utgifter för Statens naturvårdsverk, Koncessionsnämnden för miljöskydd, Kemikalieinspektionen, Statens strålskyddsinstitut och Statens kärnkraftinspektion.

De totala utgifterna för utgiftsområdet uppgår enligt statsbudgeten år 1997 till ca 1,3 miljarder kronor, varav ca 1,1 miljarder kronor för miljövård och 0,2 miljarder kronor för strålskydd och kärnsäkerhet. Utöver de besparingar som ingår i konsolideringsprogrammet för 1998 (177 miljoner kronor) har regeringen vid sin beräkning av den ekonomiska ramen utgått från att ytterligare besparingar görs inom utgiftsområdet. Dessa besparingar uppgår till 18 miljoner kronor från och med år 1998. Vidare bortfaller från och med 1999 resterande medel från energiskatteöverenskommelsen. Ambitionen är att vissa besparingar skall kunna kompenseras genom medel från Stiftelsen för strategisk miljöforskning (MISTRA). I en särskild bilaga till propositionen redovisas utförligt regeringens strategi för att öka takten i omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle (bilaga 5). Under utgiftsområde 18 har regeringen som ett inslag i denna strategi beräknat totalt 5,4 miljarder kronor åren 1998 till 2000 för ett lokalt investeringsprogram för ett ekologiskt hållbart samhälle. Förslag om en miljöbalk avses lämnas till riksdagen hösten 1997. Förslaget syftar till en samordnad och skärpt miljölagstiftning. Regeringen avser vidare att förelägga riksdagen förslag till bl.a. nya och omarbetade miljömål i en samlad miljöproposition våren 1998. Enligt energipropositionen (prop. 1996/97:84) innebär ett beslut om kärnkraftsavveckling ett behov av ökade arbetsinsatser från Kärnkraftinspektionen och Strålskyddsinstitutet. Resurserna härför avses finansieras via avgifter från kärnkraftsindustrin. Utgiftsområdesramen för åren 1998–2000 kommer att justeras när erforderliga resurser för de båda myndigheterna har kunnat bedömas.

Regeringen bedömer att verksamheten kan genomföras inom den ram som regeringen beräknar för utgiftsområdet. Ramen uppgår för år 1998 till 1 150 miljoner kronor, för år 1999 till 1 113 miljoner kronor och för år 2000 till 1 124 miljoner kronor.

Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)

Enligt propositionen omfattar utgiftsområdet jordbruk och trädgårdsnäring, fiske, rennäring, djurskydd och djurhälsovård, livsmedelskontroll, viss utbildning och forskning samt skogsnäring.

De totala utgifterna för utgiftsområdet uppgår år 1997 enligt statsbudget till 13,3 miljarder kronor. Två tredjedelar av utgifterna finansieras från EG-budgeten. Merparten av EG-stödet, 7,1 miljarder kronor, avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade, frivilliga stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör miljöersättningar, stöd till mindre gynnade områden och strukturstöd. Till forskning och utbildning har för år 1997 anslagits 1,2 miljarder kronor. Häri inbegrips även Sveriges lantbruksuniversitet och Skogs- och jordbrukets forskningsråd. Förvaltningskostnaderna för övriga myndigheter sammantagna svarar för 5 % av utgiftsområdets totala utgifter. Utgifterna inom utgiftsområdet är till stor del bundna då de styrs av EG:s regelverk och kan endast påverkas genom förändringar av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Detta gäller även administrationen av CAP som tar betydande resurser i anspråk.

Regeringen har vid beräkningen av utgiftsområdesramen utgått från en neddragning med 50 miljoner kronor på regionala stöd till jordbruket, 13 miljoner kronor på stödet till avbytarverksamheten och 5 miljoner kronor på Skogsvårdsorganisationen. Därtill har hänsyn tagits till den tidigare aviserade besparingen på 23 miljoner kronor. Regeringen har även beaktat driftkostnader för den digitala blockdatabasen. Ramen har också ökat med 700 miljoner kronor för bland annat en utvidgning av miljöprogrammet för jordbruket vilket medfinansieras från EU-budgeten. Ramen kan komma att justeras i budgetpropositionen, bland annat för en ökning av antalet utbildningsplatser vid Sveriges lantbruksuniversitet och för administration av system för märkning och identifiering av nötkreatur samt för obligatoriska kontrollåtgärder inom fiskets område.

Regeringen bedömer att verksamheten kan genomföras inom den ram som regeringen beräknar för utgiftsområdet. Ramen uppgår för år 1998 till 13 938 miljoner kronor, för år 1999 till 14 014 miljoner kronor och för år 2000 till 14 084 miljoner kronor.

Motionerna

Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)

I motion Fi42 (m) yrkas att riksdagen beslutar godkänna den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 20 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 1 250, 1 213 respektive 1 224 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Enligt motionärerna saknar regeringens miljöpolitik en tydlig och sammanhållen strategi för att åstadkomma en verkningsfull miljöpolitik och för att uppfylla statens ansvar på miljöområdet. Sänkningen av anslagen för miljöforskning kan inte kompenseras med medel från forskningsstiftelsen MISTRA. En del av den neddragning som regeringen föreslår bör inte genomföras. Utgiftsramen bör höjas med 100 miljoner kronor de närmaste åren (yrkande 7 delvis).

Enligt motion Fi43 (fp) bör riksdagen godkänna den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 20 som riktlinjer för regeringens bud-

getarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör därmed fastställas till 1 440, 1 403 respektive 1 414 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Enligt Folkpartiets budgetalternativ hösten 1996 anslogs nära 300 miljoner kronor utöver regeringens förslag till miljövården. Det gällde uppköp av värdefull mark, kalkning av försurade sjöar, miljöforskning, sanering av gamla miljösynder och miljöövervakning. Utgiftsramen bör höjas med 290 miljoner kronor de närmaste åren (yrkande 5 delvis).

I motion Fi44 (v) yrkas att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 20 för år 1998 i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 1 560 miljoner kronor för budgetåret 1998. Enligt motionärerna måste kalkningen av sjöar och vattendrag upprätthållas. Ramen utökas därför med 70 miljoner kronor för bibehållna kalkningsinsatser. Statens naturvårdsverk har när det gäller miljöskadade områden identifierat 2 000 förorenade områden där sanering borde göras. Ramen för sanering bör därför utökas med 190 miljoner kronor. Vidare framhålls att det saknas skydd av produktiv skog i framför allt Götaland och Svealand samt Norrlands kustland. Anslaget för inköp av värdefull skog bör därför ökas med 100 miljoner kronor per år. Regeringen bör återkomma med ett förslag kring hur denna fråga skall lösas. Vidare anføres att Naturvårdsverket bör ges en större ekonomisk ram med anledning av sin centrala roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Ramen föreslås utökad med 50 miljoner kronor. Sammanlagt bör utgiftsramen höjas med 410 miljoner kronor det närmaste året (yrkande 5 delvis).

I motion Fi45 (mp) yrkas att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 20 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 2 204, 2 185 respektive 2 197 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Enligt motionärerna skall knappt hälften av den föreslagna ökningen gå till skydd av urskogar genom inköp. Avsikten är att 5 % av den produktiva skogsmarken nedanför skogsodlingsgränsen skall skyddas så snart som möjligt. På sikt bör skyddet omfatta 10 % av den produktiva skogsmarken. I övrigt föreslås ökade anslag till Naturvårdsverket, kalkning, miljöforskning och till sanering och återställning av miljöskadade områden. 40 miljoner kronor återläggs till miljöforskningen eftersom det inte framgår klart att medlen från MISTRA täcker behovet. Utgiftsramen bör höjas med 1 054, 1 072 respektive 1 073 miljoner kronor för åren 1998–2000 (yrkande 41 delvis).

I motion Fi46 (kd) yrkas att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 20 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 1 330, 1 293 respektive 1 304 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Regeringens aviserade besparingar avseende miljöpolitiken avvisas. Ytterligare resurser bör i stället tillföras bl.a. kalkningsverksamhet, miljöövervakning och miljösanering. Utgiftsramen bör höjas med 180 miljoner kronor de närmaste åren (yrkande 4 delvis).

I motion Fi80 (c) framhålls betydelsen av fortsatt stöd till sjökalkningen. En förnyad satsning på att kalka sjöar och vattendrag på sydsvenska högländet är nödvändig för att behålla vattenkvalitet, flora och fauna i alla de vattendrag som rinner upp på högländet.

Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)

I motion Fi44 (v) yrkas att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 för år 1998 i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 13 691 miljoner kronor för budgetåret 1998. Enligt motionärerna är det bättre att utnyttja den sista delen av den framförhandlade ramen för miljöstöden inför den nya femårsperioden som träder i kraft år 2000. Då finns det tid att göra en grundlig översyn och förbättring av de nuvarande stöden. Regeringens förslag beträffande regionalt stöd och avbytarverksamhet avvisas. En neddragning av de regionala stöden är en signal om att regeringen inte värnar om jordbruket i norra Sverige samt skogs- och mellanbygderna. Vidare bör ramen utökas med 20 miljoner kronor för fiskevård. Ytterligare 20 miljoner kronor bör tillföras ramen för finansiering av regeringens program för radonsanering. Enligt motionärerna är det olämpligt att använda medel ur reservationsanslaget Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning för detta ändamål. Sammanlagt bör utgiftsramen sänkas med 247 miljoner kronor det närmaste året (yrkande 5 delvis).

I motion Fi45 (mp) yrkas att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 13 820, 13 886 respektive 13 946 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Enligt motionärerna bör det framförhandlade miljöstödet utnyttjas på sikt. Den av regeringen föreslagna ökningen av miljöstödet reduceras dock något av flera skäl. Dels bör den svenska delen av miljöstödet bekostas av höjda skatter på handelsgödsel och bekämpningsmedel, dels återförs den av regeringen föreslagna reduktionen av regionala stöd på 50 miljoner kronor. Den ökade ramen för miljöstöd skall användas inom de existerande miljöstöden och i övrigt till program utformade så att de små och medelstora gårdarna i skogs- och mellanbygd gynnas. Enligt motionärerna var sänkningen av avbytarstödet år 1997 alltför kraftigt, och därför föreslås ett högre stöd för åren 1998 och 1999. I stället för fiskevårdsavgift bör stöd till fiskevård rymmas inom ramen för statsbudgeten. Utgiftsramen bör minskas med 118, 128 respektive 138 miljoner kronor för åren 1998–2000 (yrkande 41 delvis).

I motion Fi46 (kd) yrkas att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområde 23 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförts i motionen. Utgiftsramen för utgiftsområdet bör fastställas till 13 963, 14 039 respektive 14 109 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Enligt motionärerna bör ytterligare 12 miljoner kronor avsättas för att i första hand stärka LFA-områden. Regeringens tänkta besparing med 13 miljoner kronor på avbytarverksamheten avvi-

sas. Utgiftsramen bör höjas med 25 miljoner kronor de närmaste åren (yrkande 4 delvis).

Enligt motion Fi51 (m) är det angeläget att miljönytta och enkla regler får prägla ramarna för ett utbyggt miljöprogram och även att miljöersättningen kan utgå i hela Sverige. Då kan de unika miljökriterier som det norrländska odlingslandskapet och jordbruket skapar säkras och utvecklas positivt (yrkande 1). Vidare framhålls betydelsen av jämförbara konkurrensvillkor för svenskt jordbruk, speciellt med avseende på fördyrande produktionskatter. Det är angeläget att regeringen skapar villkor för det svenska och norrländska jordbruket så att produkter från vårt jordbruk kan konkurrera på jämförbara villkor med jordbruksprodukter från andra EU-länder (yrkande 2). När det gäller en eventuell neddragning av regionalt stöd får detta enligt motionärerna inte innebära att det nationella stödet skärs ner i stödområdena 1–3 och inte heller någon besparing på LFA-nord (yrkande 3).

I motion Fi55 (m) yrkande 1 framhålls betydelsen av ökad medelstilldelning till anläggande av dammar och våtmarker inom ramen för EU:s miljöstöd. Näringsläckaget i Sydsverige fortsätter oförminskat till havet. Den mest verkningsfulla åtgärden är en restaurering av det vattenhållande landskapet. Enligt yrkande 2 bör denna resursökning ske med tyngdpunkt mot södra Sverige.

Enligt motion Fi78 (c) yrkande 1 utlovades vid Sveriges EU-inträde att norra Sverige skulle erhålla oförändrad nivå på regionalersättningen i jordbruket. Regeringsförslaget att minska det regionala stödet till jordbruket med 50 miljoner kronor står därför inte i överensstämmelse med tidigare uttalanden. En utredning har tillsatts med uppdrag att göra en översyn av de regionala stöden till jordbruket. Att i detta läge genomföra en besparing på stödet till jordbruket i norra Sverige kan inte anses vara rimligt.

I motion Fi79 (c, s) framhålls att det ökade miljöstödet inte kommer att fördelas till samma brukare som nu får del av Norrlandsstödet. Stödet bör därför utges i nuvarande utsträckning, och dessa medel bör tas från miljöstödet.

Utskottets överväganden

Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)

Som framgår av propositionen har regeringen utöver de besparingar som ingår i konsolideringsprogrammet för 1998 (177 miljoner kronor) vid sin beräkning av den ekonomiska ramen utgått från att ytterligare besparingar görs inom utgiftsområdet. Dessa besparingar uppgår till 18 miljoner kronor från och med år 1998. Vidare bortfaller från och med 1999 resterande medel från energiskatteöverenskommelsen. Utskottet delar regeringens uppfattning att vissa besparingar bör kunna kompenseras genom medel från Stiftelsen för strategisk miljöforskning (MISTRA). Samtidigt konstaterar utskottet att tidigare beslutade och nu föreslagna besparingar måste medföra en omprioritering mellan de olika anslagen inom utgiftsområdet. Av propositionen framgår inte närmare hur de föreslagna besparingarna skall genomföras. Regeringen har däremot i budgetpropositionen för innevarande budgetår (prop.

1996/97:1) förklarat sig ha för avsikt att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för år 1998 med konkreta förslag till besparingsåtgärder. Utskottets prövning av den föreslagna preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden innebär därmed inte något ställningstagande till inriktningen av de föreslagna besparingarna.

Med det anförda ansluter sig utskottet till regeringens bedömning att verksamheten kan genomföras inom den ram som regeringen preliminärt beräknar för utgiftsområdet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Motionerna Fi42 (m) yrkande 7 delvis, Fi43 (fp) yrkande 5 delvis, Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis och Fi80 (c) avstyrks.

Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)

Som framgår av propositionen uppgår de totala utgifterna för utgiftsområdet år 1997 enligt statsbudgeten till 13,3 miljarder kronor. Två tredjedelar av utgifterna finansieras från EG-budgeten. Merparten av EG-stödet, 7,1 miljarder kronor, avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade, frivilliga stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör miljöersättningar, LFA och strukturstöd. Utgifterna inom utgiftsområdet är till stor del bundna då de styrs av EG:s regelverk och kan endast påverkas genom förändringar av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Detta gäller även administrationen av CAP som tar betydande resurser i anspråk. Regeringen har vid beräkningen av utgiftsområdesramen utgått från en neddragning med sammanlagt 68 miljoner kronor. Därtill har hänsyn tagits till den tidigare aviserade besparingen på 23 miljoner kronor. Regeringen har även beaktat driftskostnader för den digitala blockdatabasen. Ramen har också ökat med 700 miljoner kronor för bland annat en utvidgning av miljöprogrammet för jordbruket vilket medfinansieras från EU-budgeten.

Utskottet delar regeringens bedömning att verksamheten kan genomföras inom den ram som preliminärt beräknas för utgiftsområdet och tillstyrker regeringens förslag i denna del. Detta innebär att vissa ytterligare besparingar måste göras inom utgiftsområdet trots att den totala ramen utökas. Ett slutgiltigt ställningstagande i denna del förutsätter en mer ingående bedömning av de förslag och överväganden som framförts i propositionen och de med anledning härav väckta motionerna. När det gäller de regionala stöden till jordbruket har regeringen i december 1996 gett Jordbruksverket i uppdrag att göra en samlad utvärdering och översyn. Utvärderingen skall göras med avseende på de olika effekter, t.ex. på lönsamhet och sysselsättning inom respektive produktionsgren och region, som nuvarande stödutformning avseende såväl regional- och struktur- som marknadsstöd ger upphov till. Mot bakgrund av denna analys skall möjligheterna till och behovet av förändringar i stödsystemen övervägas och förslag till förändringar lämnas. Uppdraget skall redovisas före den 1 mars 1998. Jordbruksverket har vidare i samråd med Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet på regeringens uppdrag nyligen redovisat sin utvärdering och översyn av miljöersättningsprogrammet för jordbruket (Rapport 1997:10). Mot bakgrund av tidigare och nu

aviserade förslag och besparingar inom utgiftsområdet finner utskottet att en omprioritering mellan olika anslag inte kan uteslutas. Utifrån riksdagens tidigare uttalanden kräver frågor som rör de regionala stöden särskild uppmärksamhet. Utskottet anser sig därmed oförhindrat att i samband med behandlingen av regeringens kommande budgetförslag senare i år pröva fördelningen av utgifterna på de olika anslagen inom ramen för utgiftsområdet. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis, Fi51 (m) yrkande 3, Fi78 (c) yrkande 1 och Fi79 (c, s).

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som redovisas i motionerna Fi51 (m) och Fi55 (m) när det gäller betydelsen av ett restaurerat vattenhållande landskap och att enkelhet och miljönytta bör prägla ett utökat miljöersättningsprogram till jordbruket. Som anförts ovan har Jordbruksverket nyligen redovisat sitt regeringsuppdrag beträffande miljöersättningsprogrammet. I avvaktan på regeringens fortsatta beredning av förslaget om ett utökat miljöersättningsprogram anser utskottet det inte meningsfullt att nu föreslå något riksdagsuttalande med anledning av motionerna Fi51 (m) yrkande 1 och Fi55 (m). Motionerna avstyrks i berörda delar.

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att studera vissa frågor av särskild betydelse för livsmedelssektorns omställning och expansion (dir. 1996:73). Utredaren skall bl.a. göra en analys av jordbrukets konkurrenskraft och lägga fram förslag till åtgärder som behövs för att svenskt lantbruk skall ha jämbördiga villkor med omvärlden. Uppdraget skall redovisas i september 1997. Utskottet ser ingen anledning att gå närmare in på dessa frågor i detta sammanhang och avstyrker motion Fi51 (m) yrkande 2.

Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 20)

Propositionen

Statens naturvårdsverk (A 1)

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 355 827 000 kr.

Det nya ersättningssystemet för rovdjursrivna renar bygger på principen att ersättning utgår för förekomst och föryngring av rovdjur inom renskötselområdena. Det förutsätter återkommande inventeringar för att fastställa sådan förekomst. När systemet inrättades anvisades inga särskilda medel för sådana inventeringar. Enligt riksdagens önskemål kommer regeringen att inom kort tillsätta en särskild utredning för att utarbeta förslag till en sammanhållen rovdjurspolitik. Frågan om finansiering av inventeringar inom ramen för ersättningssystemet kommer då att utredas. För innevarande budgetår beräknas inventeringarna kosta ca 5 000 000 kr. Dessa kostnader föreslås finansieras till hälften genom omprioriteringar inom Statens naturvårdsverks ramanslag. Resterande 2 500 000 kr föreslås tillföras verkets ramanslag. Finansiering sker genom att från EU retroaktivt medfinansierade

medel för startstöd till yngre jordbrukare inom utgiftsområde 23 avseende budgetåret 1995/96 utnyttjas.

1996/97:JoU4y

Regeringen föreslår därför att ytterligare 2 500 000 kr tillförs ramanslaget *Statens naturvårdsverk* för kostnader för inventeringarna.

Motionerna

Statens naturvårdsverk (A 1)

Enligt motion Fi44 (v) yrkande 74 bör Naturvårdsverket kompenseras fullt ut för den ökade kostnaden för rovdjursinventeringen. Regeringen bör därför på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 öka anslaget A 1 Kostnader för rovdjursinventering med 2 500 000 kr. Enligt motion Fi45 (mp) är det oacceptabelt att hälften av kostnaden för rovdjursinventeringen finansieras inom ramen för Naturvårdsverkets ramanslag. Regeringen bör därför återkomma med förslag till ökat anslag i nästa tilläggsbudget för år 1997 för inventering av rovdjur och rovdjursföryngringar (yrkande 54).

Utskottets överväganden

Statens naturvårdsverk (A 1)

Som redovisas i propositionen bygger det nya ersättningssystemet för rovdjursrivna renar på principen att ersättning utgår för förekomst och föryngring av rovdjur inom renskötselområdena. Det förutsätter återkommande inventeringar för att fastställa sådan förekomst. När systemet inrättades anvisades inga särskilda medel för sådana inventeringar. Rovdjursfrågan berör många viktiga aspekter av Sveriges nationella och internationella åtaganden inom faunavården och har dessutom stor betydelse för vissa näringsgrenar. Utskottet föreslog därför i samband med riksdagens behandling av 1997 års budget att regeringen skulle utarbeta en sammanhållen rovdjurspolitik som möjliggör en helhetssyn på de biologiska, jaktliga och näringsmässiga frågorna. I samband härmed skulle även undersökas hur de fortsatta rovdjursinventeringarna skall utformas och finansieras. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (1996/97:JoU1, rskr. 113–114). Som framgår av propositionen kommer regeringen inom kort att tillsätta en särskild utredning med anledning av riksdagens beslut. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till finansiering av rovdjursinventeringarna innevarande budgetår. Därmed avstyrks motionerna Fi 44 (v) yrkande 74 och Fi45 (mp) yrkande 54.

Propositionen

Jordbrukets blockdatabas (B 17)

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Det svenska medlemskapet i EU innebär ett åtagande att delta i den gemensamma jordbrukspolitik. Med hänsyn till att det finns en mängd olika stödformer till jordbruket som så långt möjligt lämpligen bör administreras och kontrolleras gemensamt har en enhetlig ram för handläggning av flera typer av stöd införts genom rådets förordning (EEG) nr 3508/92 av den 27 november 1992 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen. Enligt den förordningen skall varje medlemsstat upprätta ett s.k. integrerat administrations- och kontrollsystem (IAKS). I det integrerade systemet ingår bl.a. särskilda krav på ett system för arealidentifikation som skall utgöra grunden vid handläggning av de arealbaserade stöden. Tillgången till ett sådant system är en förutsättning för att svenska jordbrukare skall kunna få gemenskapens stöd med finansiering från EU:s budget. Det nya systemet för identifiering av brukningsenheters skiften (prop. 1996/97:48, bet. 1996/97:JoU7, rskr. 1996/97:157) innebär att s.k. block bildas, vilka tilldelas unika identiteter. Blockbildningen skall genomföras med hjälp av digital information som hämtas från den ekonomiska kartan. Med ledning av denna information skall särskilda digitala kartor tas fram. Kartunderlaget kommer att behöva uppdateras årligen. Det integrerade systemet skall vara genomfört vid utgången av år 1997. Det fastighetsregister som Sverige av hävd använt för identifiering är inte tillräckligt detaljerat för det integrerade systemets behov. Att upprätta det digitala kartmaterialet kommer därför att innebära stora kostnader av engångskaraktär. Kostnaden har beräknats uppgå till ca 100 miljoner kronor. Till detta kommer driftskostnader som beräknas uppgå till drygt 17 miljoner kronor per år. Enligt riksdagens beslut med anledning av proposition 1996/97:48 skall dessa kostnader finansieras med en kartavgift. Intäkten av denna avgift beräknas bli drygt 27 miljoner kronor per år. Regeringen föreslår att ett ramanslag på 100 000 000 kr förs upp på statsbudgeten för att användas för att täcka nödvändiga uppbyggnadskostnader. Finansieringen sker genom att intäkterna från kartavgiften successivt inlevereras till inkomsttitel på statsbudgeten. Investeringskostnaderna beräknas vara helt finansierade år 2019.

Ersättning för viltskador m.m. (D 2)

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 12 500 000 kr.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns under ramanslaget B 12. Kompletterande åtgärder inom jordbruket anvisat 15 miljoner kronor avseende den nationella delen för ett nytt delprogram inom ramen för jordbrukets

miljöprogram för ersättning till rennäringen för bevarande av rovdjur inom renskötselområdet. Under ramanslaget B 13. Från EG-budgeten finansierade kompletterande åtgärder inom jordbruket har för samma ändamål beräknats 15 miljoner kronor motsvarande EG:s finansiering av detta program. Programmet, som avsågs verka från år 1997, uppskattas omfatta totalt 30 miljoner kronor, varav hälften medfinansieras av EG. Regeringens överläggningar med EG-kommissionen har ännu inte resulterat i ett godkännande av delprogrammet. Regeringen gör den bedömningen att ett godkännande inte kommer att kunna ske inom sådan tid att utbetalning till renägarna kan äga rum under år 1997. Ersättning för rovdjursrivna renar innevarande budgetår måste därför helt lämnas av nationella budgetmedel. Medel för ersättning för rovdjursrivna renar bör anvisas över ramanslaget D 2. Ersättningar för vilt-skador m.m. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 30 000 000 kr. Anslagen B 12. Kompletterande åtgärder inom jordbruket och B 13. Från EG-budgeten finansierade kompletterande åtgärder inom jordbruket minskas med 15 000 000 kr vardera. Finansiering sker genom indragning av anslagsmedel.

Radon i dricksvatten

Regeringen anser att det är viktigt att fastställa gränsvärden för radon i dricksvatten på grund av den negativa hälsopåverkan som radon har. Statens strålskyddsinstitut har beräknat antalet cancerfall i den svenska befolkningen till följd av radon i dricksvatten till i medeltal 55 per år. Radongränsvärde i dricksvatten är en fråga för Statens livsmedelsverk, men eftersom detta bedöms ha en väsentlig ekonomisk betydelse och kan medföra väsentligt ökade kostnader för bl.a. vissa kommuner, har frågan underställts regeringens prövning. Regeringen anser att samma gränsvärde för vatten tjänligt med anmärkning på grund av radonhalten bör gälla vatten från såväl allmänna som enskilda täkter. Detta gränsvärde bör med avseende på radon vara 100 Bq/l vatten. Vid 1 000 Bq/l skall vattnet bedömas som otjänligt. När gränsvärden fastställs kommer innehavare av allmänna dricksvattenanläggningar, i huvudsak kommunala, och sådana vattenanläggningar som står under tillsyn med stöd av särskilda beslut att bli skyldiga att se till att vattnets radonhalt inte överstiger 100 Bq/l när det når konsumenterna. Ägare av enskilda täkter som inte står under särskild tillsyn kan inte åläggas några åtgärder. Enligt Livsmedelsverket, som utrett radonsituationen när det gäller dricksvatten, måste allt vatten som används i en bostad behandlas i anslutning till fastighetens inkommande vattenledning. För detta krävs särskild utrustning, s.k. radonavskiljare. Kommunerna bör kompenseras för de kostnader för radonavskiljare i de kommunala vattenverken som föranleds av nya gränsvärden. Regeringen föreslår att bidrag ges även till enskilda vattentäkter som står under särskild tillsyn och till övriga enskilda täkter, dock inte till andra täkter än kommunala som betjänar fritidshus. Bidrag föreslås lämnas kommuner motsvarande hela åtgärds-kostnaden vid radonhalt överstigande 100 Bq/l vatten och till övriga med 50 %, dock högst 5 000 kr vid en radonhalt överstigande 100 Bq/l vatten för täkter under särskild tillsyn respektive 1 000 Bq/l vatten för enskilda täkter. Föreslagna bidrag avser engångskostnader för

införskaffande och installation. Bidragsförslaget som avser allmänna och enskilda vattentäkter innebär ett anslagsbehov om ca 60 miljoner kronor.

Fråga om bidrag bör prövas av länsstyrelserna. Dessutom förutsätts Boverket, i likhet med vad som gäller om bidrag till åtgärder om radon i inomhusluften i egna hem, sköta utbetalning av bidraget och besluta i överklaganden. Regeringen har för avsikt att besluta om en särskild förordning om bidrag till åtgärder mot radon i dricksvatten. Statens utgifter i anslutning till bidragsgivningen bör betalas från det under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96 uppförda reservationsanslaget Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning.

Motionerna

Jordbrukets blockdatabas (B 17)

I motion Fi43 (fp) yrkas avslag på regeringens förslag att anvisa 100 miljoner kronor för budgetåret 1997 (yrkande 15 delvis).

Enligt motion Fi46 (kd) borde uppbyggnaden av den digitala blockdatabasen finansieras via omfördelningar inom Jordbruksverkets administrationskostnader under samma tidsrymd som den nu beslutade kartavgiften beräknas klara denna finansiering (yrkande 25).

Ersättning för viltskador m.m. (D 2)

Enligt motion Fi45 (mp) innebär 29 a § jaktförordningen (1987:905) i sin lydelse fr.o.m. den 1 juli 1995 att bidrag eller ersättning för djur som rivits av de fredade rovdjuren inte betalas ut om djuret kan försäkras. Eftersom försäkringsbolagen sedan årsskiftet inte ersätter rovdjursrivna tamdjur i näringsverksamhet innebär detta att får, getter och nötkreatur som rivs av något av de stora rovdjuren måste ersättas av staten. Regeringen har inte anslagit några medel för detta ändamål. Regeringen bör därför återkomma med förslag till utökat anslag i nästa tilläggsbudget för år 1997 till ersättningen för viltskador (yrkande 55).

Radon i dricksvatten

Enligt motion Fi44 (v) yrkande 5 delvis är det inte lämpligt att använda medel ur investeringsbidrag för omställning i ekologiskt hållbar riktning till sanering av radon i dricksvatten.

Utskottets överväganden

Jordbrukets blockdatabas (B 17)

Som regeringen anför skall varje medlemsstat upprätta ett s.k. integrerat administrations- och kontrollsystem (IAKS). I det integrerade systemet ingår bl.a. ett system för arealidentifikation. Det integrerade systemet skall vara genomfört vid utgången av år 1997. Att upprätta det digitala kartmaterialet

kommer därför att innebära stora kostnader av engångskaraktär. Till detta kommer driftskostnader. Enligt riksdagens beslut (prop. 1996/97:48, JoU7, rskr. 157) skall dessa kostnader, i den del kostnaderna inte täcks av gemenskapens finansiering, bäras av de företag som önskar få del av EU:s arealbaserade stöd. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag. Motionerna Fi43 (fp) yrkande 15 delvis och Fi46 yrkande 25 avstyrks.

Ersättning för viltskador m.m. (D 2)

Som redovisats ovan anvisades i statsbudgeten för innevarande budgetår sammanlagt 30 miljoner kronor avseende den nationella delen för ett nytt delprogram inom ramen för jordbrukets miljöprogram för ersättning till rennärningen för bevarande av rovdjur inom renskötselområdet. Enligt propositionen har regeringens överläggningar med EG-kommissionen ännu inte resulterat i ett godkännande av delprogrammet. Ersättning för rovdjursrivna renar innevarande budgetår måste därför helt lämnas av nationella budgetmedel. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att anslaget D 2 ökas med 30 000 000 kr. Detta innebär att anslagen B 12. Kompletterande åtgärder inom jordbruket och B 13. Från EG-budgeten finansierade kompletterande åtgärder inom jordbruket skall minskas med 15 miljoner kronor vardera. Såvitt framgår av propositionen har regeringen dock inte i sitt förslag till ändrade ramar för utgiftsområde 23 för budgetåret 1997 (prop. s. 37ff) minskat anslaget B 13. Från EG-budgeten finansierade kompletterande åtgärder inom jordbruket med detta belopp. Utskottet föreslår därför att detta anslag minskas med 15 miljoner kronor med motsvarande revidering av utgiftsramen.

Enligt vad utskottet erfarit har samtliga berörda försäkringsgivare fr.o.m. år 1997 upphört med att teckna försäkringar för täckande av skador på andra rovdjursrivna tamdjur än hästar och hundar. Som utskottet anført ovan har regeringen fått i uppdrag att utarbeta en sammanhållen rovdjurspolitik som möjliggör en helhetssyn på de biologiska, jaktliga och näringsmässiga frågorna. I samband härmed skulle även möjligheterna att utvidga rätten till statlig ersättning för rovdjursskador på andra tamdjur än renar prövas. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion Fi45 (mp) yrkande 55 lämnas utan vidare åtgärd.

Radon i dricksvatten

I likhet med regeringen anser utskottet att det är viktigt att fastställa gränsvärden för radon i dricksvatten på grund av den negativa hälsopåverkan som radon har. Samma gränsvärde för vatten tjänligt med anmärkning på grund av radonhalten bör gälla vatten från såväl allmänna som enskilda täkter. Enligt Livsmedelsverket, som utrett radonsituationen när det gäller dricksvatten, måste allt vatten som används i en bostad behandlas i anslutning till fastighetens inkommande vattenledning. För detta krävs särskild utrustning, s.k. radonavskiljare. Som regeringen anför bör kommunerna kompenseras för de kostnader för radonavskiljare i de kommunala vattenverken som föranleds

av nya gränsvärden. Bidrag bör även ges till enskilda vattentäkter som står under särskild tillsyn och till övriga enskilda täkter, dock inte till andra täkter än kommunala som betjänar fritidshus. Regeringens bidragsförslag som avser allmänna och enskilda vattentäkter innebär ett anslagsbehov om cirka 60 miljoner kronor. Utskottet tillstyrker regeringens förslag att använda högst 60 miljoner kronor av anslaget *Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning* till radonsanering av dricksvatten. Därmed avstyrks motion Fi44 (v) yrkande 5 delvis.

Övriga förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997

Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)

Regeringen föreslår att ramanslaget *A 4 Investeringar inom miljöområdet* tillförs ytterligare 3 600 000 kr. Detta motsvarar det ytterligare bidrag, utöver tidigare gjorda beräkningar, som Sverige med stöd av LIFE-förordningen (Rådets förordning (EEG) nr 1973/92 om inrättande av ett finansiellt instrument för miljön – LIFE) erhållit från EG-budgeten för naturvårdsprojekt som skall ingå i EU:s ekologiska nätverk Natura 2 000.

Riksdagen beslutade i juli 1996 om ett femårigt program för investeringsbidrag för omställning till hållbar utveckling (prop.1995/96:222, FiU15, rskr. 307). Det femåriga programmet för investeringsbidrag syftar till att driva på den tekniska utvecklingen samt att skapa sysselsättning främst genom kretsloppsanpassning av byggnader och teknisk infrastruktur. Förordningen (1996:1378) om statligt investeringsbidrag för en ekologiskt hållbar utveckling har EU-notifierats. Regeringens förordning i frågan har utgångspunkt i de stödbestämmelser inom EU som stadgar att för bidrag till näringslivet i miljöfrågor får ges högst 30 % av investeringskostnaden. Med hänvisning till vad som anförts beträffande radonsanering av dricksvatten (se ovan), föreslås att regeringen skall ha möjlighet att besluta om en högre bidragsprocent för vissa typer av stödbjekt med beaktande av EU:s regler.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)

Regeringen föreslår att anslaget *B 1 Statens Jordbruksverk* tillförs ytterligare 4 500 000 kr för att täcka Jordbruksverkets kostnader för s.k. fjärranalys i samband med kontroll av arealbaserade EU-stöd.

Vidare föreslås utökade medel för informationsinsatser m.m. avseende miljöstöden. Ett engångsbelopp på 10 000 000 kr tillförs ramanslaget *B 12 Kompletterande åtgärder inom jordbruket*. Med hänsyn till att 15 miljoner kronor har överförts till anslaget *Ersättning för viltskador m.m. (D 2)* innebär regeringens förslag att anslaget minskas med 5 000 000 kr.

Vissa under budgetåret 1995/96 beslutade investeringsstöd till fisket kommer inte att betalas ut förrän under budgetåret 1997. Medlen avseende dessa beslut kan med hänsyn till den tidigare anslagsformen inte föras över till år 1997. För att de ändamål som riksdagen beslutat om skall kunna tillgo-

doses föreslår regeringen därför att anslaget *C 2 Strukturstöd till fisket m.m.* höjs med 10 300 000 kr. På motsvarande sätt förhåller det sig med anslaget *C 3 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 74 474 000 kr.

EG-kommissionen har i beslut den 28 november 1996 efter särskild ansökan från Sverige godkänt det svenska bekämpningsprogrammet avseende sjukdomen Enzootisk bovin leukos (EBL). Enligt beslutet är Sverige berättigat till bidrag från EU för utgifter för provtagning och ersättning till djurägare som slaktar djur till följd av EBL-smitta. Detta innebär enligt regeringen att något mer än 50 % av programmet måste finansieras nationellt. Bidraget från EU lämnas i efterhand. Därför uppkommer ett behov av att temporärt finansiera även den del av programmet som avses att täckas av EU-bidraget. Regeringen föreslår därför att 20 500 000 kr tillförs anslaget *E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* för budgetåret 1997.

Mot bakgrund av Sveriges medlemskap i EU pågår för närvarande en anpassning av de svenska gränskontrollstationerna mot tredje land till EG:s bestämmelser. Enligt rådets beslut 90/424/EEG av den 26 juni 1990 om utgifter inom veterinärområdet kan ett medlemsland under en övergångsperiod få finansiellt stöd för att införa den nya kontrollstrategi som följer av genomförandet av den inre marknaden för levande djur och animaliska produkter. Sverige ansökte den 24 maj 1996 hos EG-kommissionen om sådant stöd. Av kommissionens beslut 96/729/EG av den 29 november 1996 respektive 97/31/EG av den 17 december 1996 framgår dels att det svenska programmet skall vara berättigat till finansiellt gemenskapsstöd år 1997 och dels att gemenskapens ekonomiska bidrag skall uppgå till 50 % av Sveriges kostnader för att genomföra programmet. För utbetalning av gemenskapens bidrag till berörda kommuner krävs att ett särskilt anslag anvisas på den svenska statsbudgeten. Regeringen föreslår mot bakgrund härav att ett reservationsanslag, *E 6 Gränskontrollstationer*, tas upp på statsbudgeten med 13 000 000 kr.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 15 maj 1997

På jordbruksutskottets vägnar

Lennart Daléus

I beslutet har deltagit: Lennart Daléus (c), Inge Carlsson (s), Göte Jonsson (m), Kaj Larsson (s), Leif Marklund (s), Alf Eriksson (s), Ingemar Josefsson (s), Carl G Nilsson (m), Eva Eriksson (fp), Ann-Kristine Johansson (s), Maggi Mikaelsson (v), Åsa Stenberg (s), Eva Björne (m), Gudrun Lindvall (mp), Michael Hagberg (s), Ola Sundell (m) och Marie Wilén (c).

1. Utgiftsområden m.m.

Göte Jonsson (m), Carl G Nilsson (m), Eva Björne (m) och Ola Sundell (m) anser *dels* att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "Fi80 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottet saknar regeringens miljöpolitik en tydlig och sammanhållen strategi för att åstadkomma en verkningsfull miljöpolitik och för att uppfylla statens ansvar på miljöområdet. Sänkningen av anslagen för miljöforskning kan inte kompenseras med medel från forskningsstiftelsen MISTRA. En del av den neddragning som regeringen föreslår bör därför inte genomföras. Utgiftsramen bör höjas med 100 miljoner kronor de närmaste åren. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi42 (m) yrkande 7 delvis och föreslår därmed en något högre utgiftsram än regeringen, nämligen 1 250, 1 213 respektive 1 224 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Motionerna Fi43 (fp) yrkande 5 delvis, Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis och Fi80 (c) avstyrks.

2. Utgiftsområden m.m.

Eva Eriksson (fp) anser *dels* att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "Fi80 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening behöver resurserna till miljövärden förstärkas. Det gäller uppköp av värdefull mark, kalkning av försurade sjöar, miljöforskning, sanering av gamla miljösynder och miljöövervakning. Utgiftsramen bör höjas med 290 miljoner kronor de närmaste åren. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi43 (fp) yrkande 5 delvis och föreslår därmed en högre utgiftsram än regeringen, nämligen 1 440, 1 403 respektive 1 414 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Motionerna Fi42 (m) yrkande 7 delvis, Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis och Fi80 (c) avstyrks.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 23) under rubriken *Jordbrukets blockdatabas (B 17)* som börjar med "Som regeringen" och slutar med "yrkande 25 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker regeringens förslag att anvisa 100 miljoner kronor för budgetåret 1997. Därmed tillstyrker utskottet motion Jo43 (fp) yrkande 15 delvis. Motion Jo46 (kd) yrkande 25 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Maggi Mikaelsson (v) anser *dels* att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "Fi80 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening måste kalkningen av sjöar och vattendrag upprätthållas. Ramen utökas därför med 70 miljoner kronor för bibehållna kalkningsinsatser. Statens naturvårdsverk har när det gäller miljöskadade områden identifierat 2000 förorenade områden där sanering borde göras. Ramen för sanering bör därför utökas med 190 miljoner kronor. Vidare kan konstateras att det saknas skydd av produktiv skog i framför allt Götaland och Svealand samt i Norrlands kustland. Anslaget för inköp av värdefull skog bör därför ökas med 100 miljoner kronor per år. Regeringen bör återkomma med ett förslag kring hur denna fråga skall lösas. Vidare bör Naturvårdsverket ges en större ekonomisk ram med anledning av sin centrala roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Ramen föreslås utökad med 50 miljoner kronor för detta ändamål. Sammanlagt innebär detta att utgiftsramen bör höjas med 410 miljoner kronor det närmaste året. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi44 (v) yrkande 5 delvis och föreslår därmed en högre utgiftsram än regeringen, nämligen 1 560 miljoner kronor för budgetåret 1998. Motionerna Fi42 (m) yrkande 7 delvis, Fi43 (fp) yrkande 5 delvis, Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis och Fi80 (c) avstyrks.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "och Fi79 (c, s)" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det bättre att utnyttja den sista delen av den framförhandlade ramen för miljöstöden inför den nya femårsperioden som träder i kraft år 2000. Då finns det tid att göra en grundlig översyn och förbättring av de nuvarande stöden. Regeringens förslag beträffande regionalt stöd och avbytarverksamhet avvisas. En minskning av de regionala stöden är en signal om att regeringen inte värnar om jordbruket i norra Sverige samt i skogs- och mellanbygderna. Vidare bör ramen utökas med 20 miljoner kronor för fiskevård. Ytterligare 20 miljoner kronor bör tillföras ramen för finansiering av regeringens program för radonsanering. Enligt motionärerna är det olämpligt att använda medel ur reservationsanslaget Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning för detta ändamål. Sammanlagt bör utgiftsramen sänkas med 247 miljoner kronor det närmaste året. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi44 (v) yrkande 5 delvis och föreslår därmed en lägre utgiftsram än regeringen, nämligen 13 691 miljoner kronor för budgetåret 1998. Motionerna Fi45 (mp) yrkande 41 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis, Fi51 (m) yrkande 3, Fi78 (c) yrkande 1 och Fi79 (c, s) avstyrks.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 20)

under rubriken *Statens naturvårdsverk (A 1)* som börjar med "Utskottet föreslog" och slutar med "yrkande 54" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det oacceptabelt att hälften av kostnaden för rovdjursinventeringen finansieras inom ramen för Naturvårdsverkets ramanslag. Regeringen bör därför på tilläggsbudget för budgetåret 1997 öka anslaget A 1 Kostnader för rovdjursinventering med 2 500 000 kr. Vad utskottet anfört med anledning av motion Fi44 (v) yrkande 74 bör ges regeringen till känna. Därmed tillgodoses även motion Fi45 (mp) yrkande 54.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 23) under rubriken *Radon i dricksvatten* som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "yrkande 5 delvis" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det inte lämpligt att använda medel ur investeringsbidrag för omställning i ekologiskt hållbar riktning till sanering av radon i dricksvatten. Dessa medel är främst avsedda för att åtgärda sådana miljöproblem som har sin grund i mänsklig aktivitet. Utskottet ansluter sig därmed till vad som anförts i motion Fi44 (v) yrkande 5 delvis och avstyrker regeringens förslag.

4. Utgiftsområden m.m.

Gudrun Lindvall (mp) anser *dels* att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Allmän miljö- och naturvård (utgiftsområde 20)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "Fi80 (c) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör knappt hälften av den föreslagna ökningen gå till skydd av urskogar genom inköp. Avsikten är att 5 % av den produktiva skogsmarken nedanför skogsodlingsgränsen skall skyddas så snart som möjligt. På sikt bör skyddet omfatta 10 % av den produktiva skogsmarken. I övrigt föreslås ökade anslag till Naturvårdsverket, kalkning, miljöforskning och till sanering och återställning av miljöskadade områden. 40 miljoner kronor återläggs till miljöforskningen eftersom det inte klart framgår att medlen från MISTRA täcker behovet. Utgiftsramen bör höjas med 1 054, 1 072 respektive 1 073 miljoner kronor de närmaste åren. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi45 (mp) yrkande 41 delvis och föreslår därmed en högre utgiftsram än regeringen, nämligen 2 204, 2 185 respektive 2 197 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Motionerna Fi42 (m) yrkande 7 delvis, Fi43 (fp) yrkande 5 delvis, Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis och Fi80 (c) avstyrks.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Utgiftsområden under rubriken *Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar (utgiftsområde 23)* som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "och Fi79 (c, s)" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör det framförhandlade miljöstödet utnyttjas på sikt. Den av regeringen föreslagna ökningen av miljöstödet bör dock av flera skäl reduceras något. Dels bör den svenska delen av miljöstödet bekostas av

höjda skatter på handelsgödsel och bekämpningsmedel och dels anser utskottet att den av regeringen föreslagna reduktionen av regionala stöd på 50 miljoner kronor skall återföras. Den ökade ramen för miljöstöd skall användas inom de existerande miljöstöden och i övrigt till program utformade så att de små- och medelstora gårdarna i skogs- och mellanbygd gynnas. Enligt utskottets mening var sänkningen av avbytarstödet år 1997 alltför kraftigt och därför föreslås ett högre stöd för åren 1998 och 1999. I stället för fiskevårdsavgift bör stöd till fiskevård rymmas inom ramen för statsbudgeten. Utgiftsramen bör minskas med 118, 128 respektive 138 miljoner kronor de närmaste åren. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi45 (mp) yrkande 41 delvis och föreslår därmed en lägre utgiftsram än regeringen, nämligen 13 820, 13 886 respektive 13 946 miljoner kronor för budgetåren 1998–2000. Motionerna Fi44 (v) yrkande 5 delvis, Fi46 (kd) yrkande 4 delvis, Fi51 (m) yrkande 3, Fi78 (c) yrkande 1 och Fi79 (c, s) avstyrks.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 20) under rubriken *Statens naturvårdsverk (A 1)* som börjar med ”Utskottet föreslog” och slutar med ”yrkande 54” bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det oacceptabelt att hälften av kostnaden för rovdjursinventeringen finansieras inom ramen för Naturvårdsverkets ramanslag. Regeringen bör därför återkomma med förslag till ökat anslag i nästa tilläggsbudget för år 1997 för inventering av rovdjur och rovdjursföryngringar. Vad utskottet anför med anledning av motion Fi45 (mp) yrkande 54 bör ges regeringen till känna. Därmed tillgodoses även motion Fi44 (v) yrkande 74.

dels att den del av jordbruksutskottets överväganden i avsnittet Förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997 (utgiftsområde 23) under rubriken *Ersättning för viltskador (D 2)* som börjar med ”Enligt vad” Utskottet föreslog” och slutar med ”vidare åtgärd” bort ha följande lydelse:

Enligt vad – – – (=utskottet) – – – renar prövas. Regeringen har inte anslagit några medel för detta ändamål under innevarande budgetår och bör därför återkomma med förslag till utökat anslag i nästa tilläggsbudget för år 1997 till ersättningen för viltskador. Vad utskottet anför med anledning av motion Jo45 (mp) yrkande 55 bör ges regeringen till känna.